

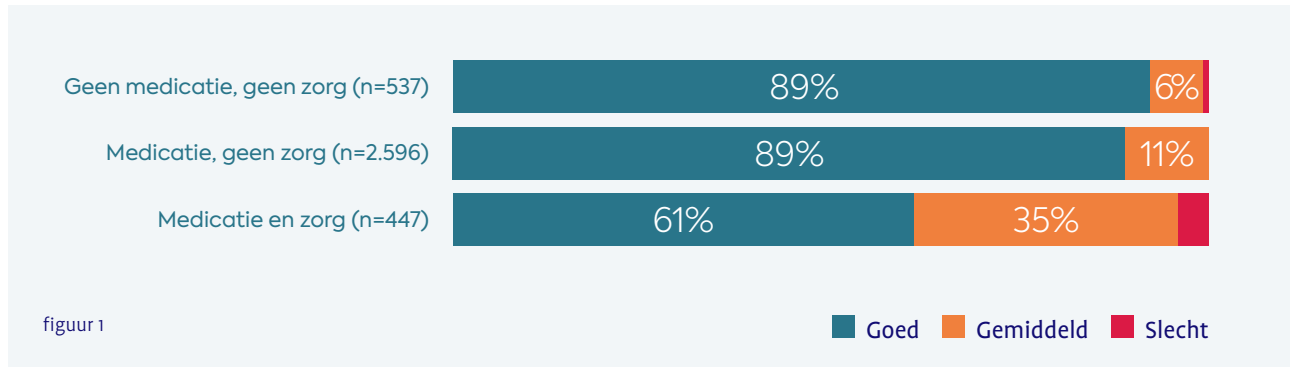


Langer thuis wonen

Een steeds groter wordende groep ouderen gaat niet meer of later naar verzorgings- of verpleeghuizen, maar woont thuis en ontvangt daar zorg. Dit onderzoek laat zien wat oudere mensen die thuis wonen hiervan vinden.

Hoe gaat het thuis wonen

Voor het grootste deel van de deelnemers gaat thuis wonen goed (93%). Van de mensen die zorg en/of ondersteuning krijgen, vindt 61% dat thuis wonen goed gaat.

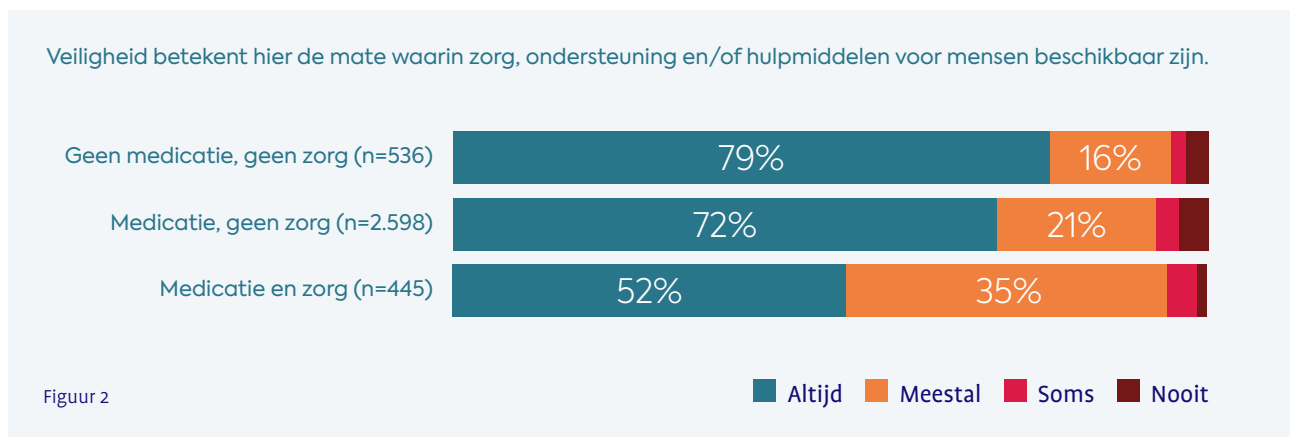


Veel mensen geven aan dat ze zich nog prima thuis kunnen redden. Ze doen nog veel zelf, zoals boodschappen, huishoudelijke klussen en de tuin. Ook omdat het huis al aangepast is aan de toekomst, of door extra hulp van anderen. Zoals hulp in het huishouden, bij het boodschappen doen of tuinonderhoud, betaald, of door partner, familie, kennissen en/of burens. Wat moeilijker wordt bij het thuis wonen zijn:

- Trappen lopen/op een trap staan;
- Het onderhoud van de tuin en/of het huis;
- Algemeen zwaardere klussen in het huis, maar ook specifieke activiteiten als schoonmaken en boodschappen doen.

Voelt u zich veilig thuis?

De groep die relatief het meest gezond is, voelt zich het meest veilig thuis, de groep met zorg en/of ondersteuning het minst. In die laatste groep geeft bijna de helft van de deelnemers aan zich niet altijd helemaal veilig te voelen.

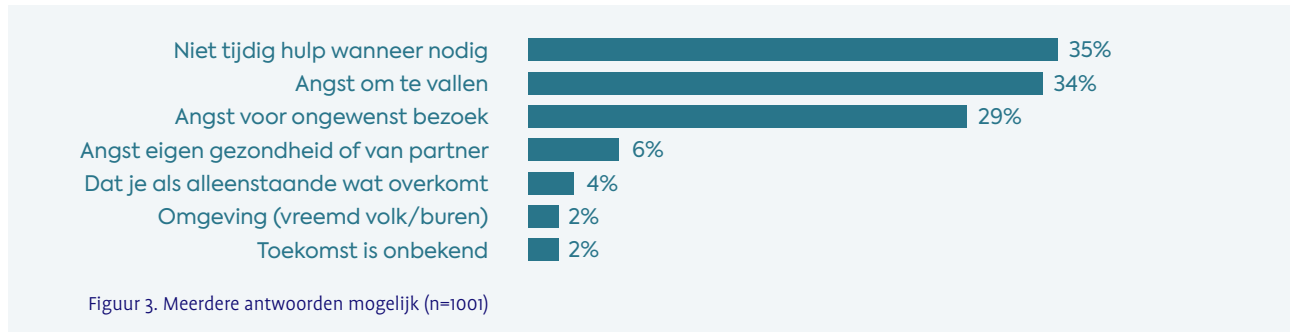


Zorgen

In alle groepen maakt men zich zorgen over het thuis kunnen blijven wonen. De groep met zorg en/of ondersteuning maakt zich hier het meeste zorgen over (35%). Van de mensen zonder zorg en ondersteuning maakt 20% zich zorgen.

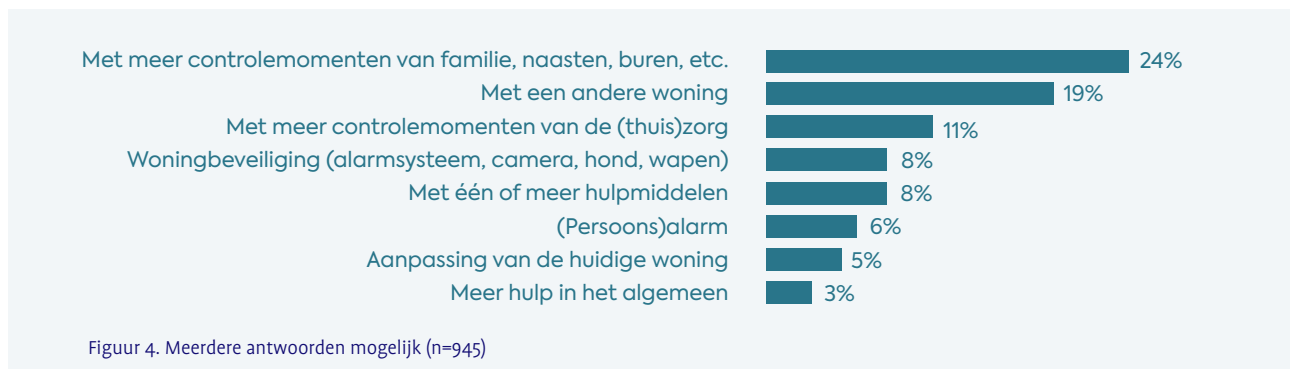
Waarom voelt men zich minder veilig?

Men geeft vooral aan bang te zijn dat er niet op tijd hulp is wanneer dat nodig is en dat men angst heeft om te vallen. Kleinere aantallen deelnemers zijn bang voor achteruitgang van de eigen gezondheid of die van hun partner.



Contactmomenten van belang

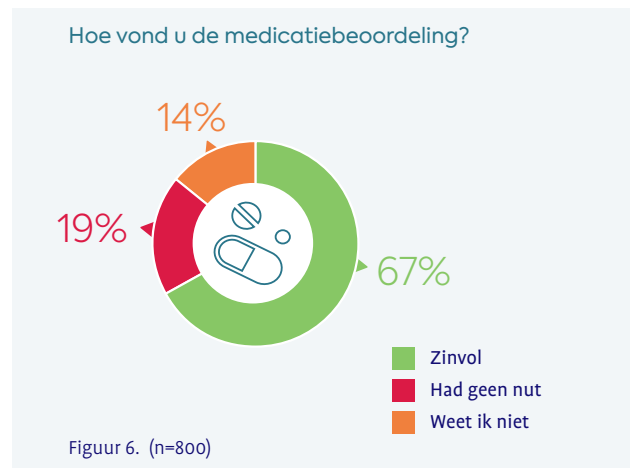
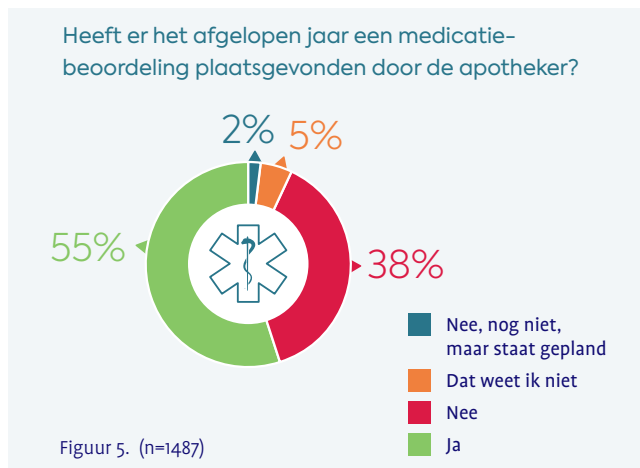
Met name extra contactmomenten van familie, naasten en/of burens of een andere woning zou mensen een groter gevoel van veiligheid kunnen geven.



Medicatie

Het overgrote deel gebruikt medicijnen op recept. Meer dan 80% heeft een medicatieoverzicht. Bijna de helft van de mensen gebruikt 5 of meer verschillende medicijnen.

Meer dan een derde van deze groep heeft geen medicatiebeoordeling gehad. In een medicatiebeoordeling bespreekt de apotheker en/of huisarts of alle medicijnen die men neemt ook echt nodig zijn, of ze (nog) goed werken en of het de juiste zijn.



Bij de mensen die een medicatiebeoordeling hebben gehad leidde dit bij ongeveer een derde tot een verandering.

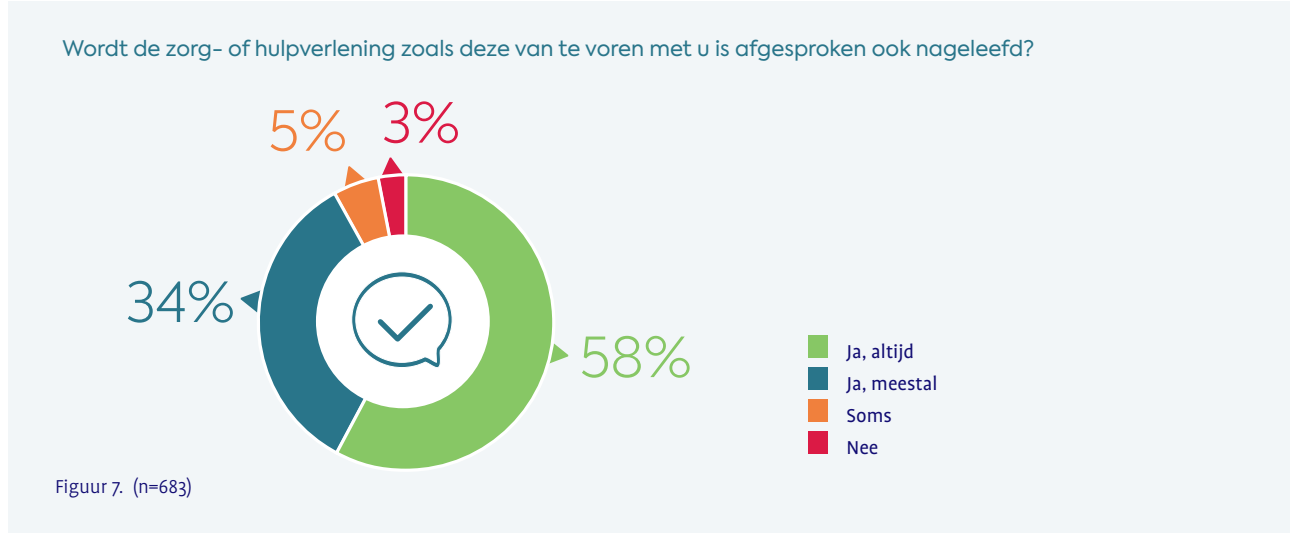
Tweederde vindt het goed om regelmatig te kijken naar de noodzaak en het nut van de huidige medicatie en daar waar mogelijk medicatie af te bouwen. Eenvijfde vindt de medicatiebeoordeling niet nuttig omdat men deze medicatie toch nodig heeft en men ook al gecontroleerd wordt door (medisch) specialisten.

Zorg en ondersteuning

Ongeveer 23% van de deelnemers krijgt zorg of ondersteuning aan huis. De meeste mensen krijgen ondersteuning van een huishoudelijke hulp of de huisarts. Bijna een op de tien krijgt zorg en ondersteuning van meer dan een zorgverlener of zorgorganisatie.

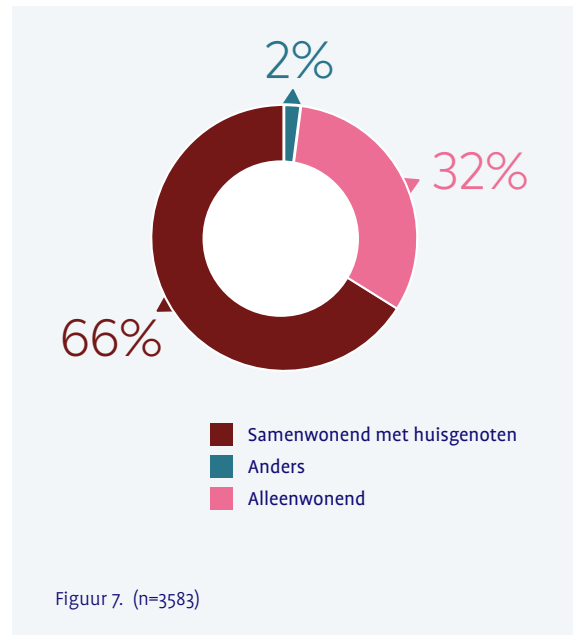
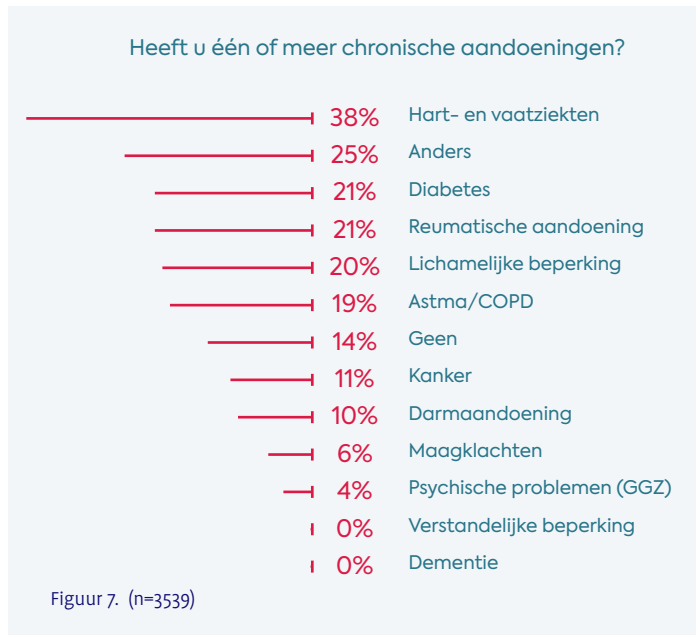
Er is gevraagd naar de samenwerking tussen verschillende zorgverleners en de organisatie van de zorg.

Het onderzoek laat zien dat één op de vijf afspraken over de *planning van zorg* niet altijd wordt nagekomen. Mensen hebben daar last van. Ook worden afspraken over *zorginhoudelijke behandeling* of ondersteuning lang niet altijd nagekomen. In ongeveer zes op de tien gevallen worden de afspraken altijd nagekomen.



Profiel deelnemers

Gemiddelde leeftijd: 73 60% man ♂ 40% vrouw ♀



Van de deelnemers heeft 85% één of meer chronische aandoeningen. In de categorie anders zijn zeer diverse antwoorden gegeven.

De deelnemers wonen meestal samen met een partner of gezin (66%).

Veiligheid en langer thuis wonen

Ouderen die nog thuis wonen vinden een veilige woonomgeving van groot belang. Die veiligheid is er wanneer er veel contact is met familie, naasten, buren en professionele zorgverleners.

Er zijn grote verschillen in beleving tussen ouderen die geen zorg nodig hebben en zij die dat wel krijgen. Ook het gebruik van medicijnen speelt een rol bij het welbevinden van ouderen die nog thuis wonen.

Ouderen die zorg aan huis krijgen en of ondersteuning en die (veel) medicijnen gebruiken vinden het moeilijk om in te schatten of ze op den duur nog wel in het eigen huis kunnen blijven wonen. Zij hebben ook een onveilig gevoel over thuis wonen, dan ouderen die geen zorg en ondersteuning krijgen. Er zijn drie redenen aan te wijzen waarom deze groep ouderen zich minder veilig voelt in het eigen huis. Ze zijn bang dat hulp niet op tijd komt, bijvoorbeeld na een val. Ze zijn bang om te vallen en ze vrezen ongewenst bezoek.

Contact

Daarom vinden kwetsbare ouderen het belangrijk dat er veel contact met de buitenwereld is. De woning en de woonomgeving kunnen hieraan een belangrijke bijdrage leveren. Denk aan digitale toepassingen waarmee naasten en/of professionals op afstand de gezondheid of veiligheid in de gaten kunnen houden. Ook de sociale veiligheid in de woonomgeving moet in orde zijn. En het is belangrijk dat woningen mensen in staat stellen hun sociaal netwerk zo optimaal mogelijk in stand te houden. Dat kan door de ligging komen of het gemak waarmee je mensen kan ontvangen (huiselijke sfeer bijvoorbeeld). Mocht zelfstandig thuis blijven wonen niet meer gaan, dan kiezen de meeste ouderen voor een aanleunwoning of een passende woning. Slechts een kleine groep kiest dan voor een verpleeghuis.

“Dat het op een gegeven moment echt niet meer gaat. Dat we dan zouden moeten verhuizen naar ergens waar ik nog niet dood wil gaan. Zo'n einde aan mijn leven is een schrikbeeld.”

Medicatie

Ruim drieduizend van de deelnemers aan het onderzoek gebruiken medicijnen. En van hen slikt 46 procent vijf of meer verschillende medicijnen. Het overgrote deel heeft een medicatieoverzicht dat aangeeft welke medicijnen worden geslikt. Maar slechts zes op elke tien mensen heeft recent een medicatiebeoordeling gehad. In zo'n gesprek kijkt de apotheker of het nog wel nodig is alle medicijnen te slikken. De medicatie is gewijzigd in een derde van de gevallen dat er een medicatiebeoordeling was. Tweederde van de ondervraagden vindt een medicatiebeoordeling nuttig.

Zorg en ondersteuning

De samenwerking tussen zorgverleners kan beter, vinden

de deelnemers aan het onderzoek. Dat gaat dan vooral om goede informatie-uitwisseling en het vermijden van tegenstrijdige adviezen door verschillende zorgverleners. In ruim eenderde van de gevallen ervaren de deelnemers die zorg of ondersteuning ontvangen de samenwerking tussen verschillende zorgverleners als redelijk, matig of slecht. Ook komt het voor dat er verschillende afspraken over de zorg of behandeling door verschillende zorgverleners worden gemaakt. Mensen geven aan dat de informatie over hen niet tijdig of actueel beschikbaar was. Ook komen soms tegenstrijdige adviezen over de behandeling voor.

Gegevensuitwisseling en afspraken over onderlinge samenwerking tussen zorgverleners blijft van belang.

“Om mij heen zie ik dat het nogal problematisch is om de goede en juiste zorg te krijgen. Als dit verbetert zou ik meer vertrouwen kunnen krijgen.”

Organisatie van zorg

Afspraken maken over zorg is één ding, de afspraken nakomen is vers twee. Het onderzoek laat zien dat één op de vijf afspraken over planning van zorg niet altijd worden nagekomen. Mensen hebben daar last van. Ook afspraken over zorginhoudelijke behandeling of ondersteuning worden lang niet altijd nagekomen. In ongeveer zes op de tien gevallen worden afspraken altijd nagekomen.

En één op de vijf mensen weet niet waar hij of zij met een klacht terecht kan. Ook daarover kan de informatie beter. Dat voorkomt dat mensen met onvrede blijven zitten.

Aanbevelingen

1. Goede systemen en goed toegankelijk persoonlijke gezondheidsomgevingen (PGO's) kunnen helpen mensen langer thuis te laten wonen. Investeer in woningen en woonomgevingen die mensen in goede verbinding houden met hun sociaal netwerk, dichtbij zorg zijn en veiligheid bieden.

2. Het is belangrijk dat mensen erop kunnen vertrouwen dat wordt nagekomen wat is afgesproken. En als dit niet kan of bijvoorbeeld blijkt dat iets anders beter is voor de patiënt, is het cruciaal dat de patiënt of naaste hier open, op tijd en duidelijk over wordt geïnformeerd.

3. De samenwerking en informatie-uitwisseling tussen zorgverleners moet beter. Vermijd tegenstrijdige zorg- en behandeladviezen.

Lees het [volledige onderzoek](#).

Colofon Patiëntenmonitor Zorgpanel

Het Zorgpanel Ouderen is een initiatief van Patiëntenfederatie Nederland. De Patiëntenfederatie vertegenwoordigt 200 patiëntenorganisaties. Wij maken ons sterk voor alle mensen die zorg nodig hebben. Communicatie – juli 2019